

ویژه
نامہ

هفتمین جشنواره بین المللی
نمایش عروسکی تهران

۳۱-۲۴ شهریور ۷۷

TEHRAN, SEPTEMBER 15-22, 98

THE 7TH INTERNATIONAL PUPPET THEATRE FESTIVAL

پیام آقای ژاک فلیکس – دبیر کل اتحادیه یونینما

دوستان عزیز

نمایندگان عروسی ایران

بسیار متأسفم که در جشنواره شما نمی‌توانم شرکت کنم. بی‌تردید یونینما این همایش بین‌المللی را ارج می‌گذارد و آن را گامی دیگر به سوی تشکل هر چه بهتر و گسترده‌تر خانواده نمایندگان عروسی جهان می‌داند. آرزو مندم که حضور نمایندگان عروسی سایر کشورها و نمایندگان عروسی ایران بر غنای این جشنواره افزوده و به گرما و شور آن بیافزاید. و دیگر، از اینکه نتوانسته‌ام دعوت شما را بپذیرم متأسفم و آرزو مندم که بار دیگر در میان شما و در کشور شما باشم.

ژاک فلیکس

دبیر کل یونینما

مبارک به خانه شما می آید

فریده کاکاوند

«از این پس هر کس می تواند مجموعه عروسکی خیمه شب بازی را در خانه خود داشته باشد»

پس از ۱۵ سال تحقیق درباره بازسازی عروسکهای خیمه شب بازی توسط "بهرز غریب پور" به عنوان کارشناس و "حمید عبدالملکی" به عنوان دستیار تحقیق، بالاخره مسئله نمونه سازی عروسکهای خیمه شب بازی به سرانجام رسید.

نظریه تحقیق و ساخت عروسکهای خیمه شب بازی، سال ۶۲ به پیشنهاد مدیر کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان مطرح گردید. پس از تهیه عکس و اسلاید از نمونه های موجود که عمدتاً از مجموعه استاد مرحوم خمسه ای و استاد احمدی تهیه شد، بازسازی آنها توسط "بیژن نعمتی شریف" آغاز گردید.

در مرحله اول عروسکها جهت آرشيو مرکز تئاتر کانون پرورش فکری ساخته شد، مرحله دوم به درخواست مسئول موزه هنر سنتی "فیلا دلفیا" تعداد ۱۲ عدد عروسک، بازسازی و ارسال گردید. گفتنی است موزه هنر سنتی «فیلا دلفیا» به خاطر اجرای دقیق و شبیه سازی بدون نقص عروسکها، پیام کتبی تشکر خود را برای سازنده ارسال نموده است. در مرحله سوم به سفارش مدیریت مرکز هنرهای نمایشی (حسین سلیمی) جهت ارائه این عروسکها به مشتاقان و علاقمندان نمایش سنتی، ساخت این عروسکها به تولید انبوه رسید. هم اکنون نمونه های اصلی آن ساخته شده و پس از برگزاری یک دوره کلاس توجیهی جهت سازندگان عروسکها، به زودی به بازار عرضه خواهد شد. لازم به ذکر است، که جنس این عروسکها از چوب است و بر اساس نمونه های باقیمانده از دوره قاجار بازسازی شده اند.

ویژه نامه هفتمین جشنواره بین المللی نمایش عروسکی تهران ۲۴ تا ۳۱ شهریور ۱۳۷۷

- ۱ مبارک به خانه شما می آید
- ۲ یادداشت های پراکنده
- ۳ «روبوت و پروانه» و «عمه گلپار»
- ۴ گنجشک اشی مشی
- ۵ گزارش پنجمین فستیوال
- ۶ عروسکهای یونینما
- ۸ یاد ایام
- ۹ معرفی نمایشهای خیابانی
- ۱۰ آنکه گفت آری، آنکه گفت نه
- ۱۱ ماهی قرمز کوچولو
- ۱۲ پانچ
- ۱۳ جودی
- ۱۴ آموز نگاه تا محراب
- ۱۷ تری تومبا
- ۲۰ در ازای بدی خوبی کردن
- ۲۱ گفتگو با کارگردان بلژیکی
- ۲۳ بخش انگلیسی

توجه

تنها کار نکرده، بی خطاست

با عرض پوزش و چشمداشت پذیرش، به اطلاع می رساند که در شماره ۴ ویژه نامه هفتمین جشنواره بین المللی عروسکی، دو اشتباه چاپی رخ داده است که به شرح زیر اصلاح می شود.

- (در صفحه داخل جلد) قائم مقام دبیر و دبیر اجرایی جشنواره بین المللی نمایش عروسکی.
- (در صفحه اول) جمعه ۲۷/۶/۷۷.

سردبیر: لاله تقیان

مدیر داخلی: صمد چینی فروشان

مدیر فنی و هنری: محمد وجدانی

صفحه آرایی: شهناز یوسفی

حروفچینی: امیر شهیدی

لیتوگرافی: پیام مهر

تغییر در برنامه‌ها

اجرای فوق‌العاده نمایش "برف سبز" در روز ۲۸/۶/۷۷ (سالن اصلی تئاتر شهر - ساعت ۱۸) می‌دهد. این گزارش تأکید می‌کند که گروه ارمنستان همچنان مطابق جدول، رأس ساعت ۲۰ در همین سالن به اجرای برنامه خواهد پرداخت.

● در ششمین روز برگزاری جشنواره (۲۹/۶/۷۷)

نمایش «بچه گرگ» ترکمنستان، رأس ساعت ۲۰ در سالن چهارسو،

نمایش روبات و پروانه ساعت ۱۸/۳۰ در فرهنگسرای ابن‌سینا،

نمایش زندگی‌نامه عقاب به جای "روبات و پروانه" در تالار کتابخانه شهر سالم،

نمایش گروه هند به جای نمایش گروه مجارستان در تالار قشقای (۱۸ و ۲۰)،

نمایش در «ازای بدی خوبی کردن» به جای نمایش «مارسفید» در سالن نمایش سعدآباد (۱۸/۳۰)،

نمایش «پسرک» به جای نمایش «گروه هند» در سالن قشقای به روی صحنه خواهد رفت.

به گزارش روابط عمومی هفتمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران در روزهای ۲۶ و ۲۷ شهریور ماه قصه شیر و موش در خانه فرهنگ گله‌ها به صحنه رفت و به جای آن نمایش سایه توسط حسن طاهری‌زاده، اجرا شد.

● چهارمین روز برگزاری جشنواره (۲۷/۶/۷۷)

در تالار قشقای نمایش "برای چیزی مهم‌تر" به جای نمایش گروه اسپانیا و در تالار آوینی "شهر بادکنک‌ها"، به جای «در ازای بدی، خوبی کردن» به روی صحنه رفت.

● پنجمین روز برگزاری جشنواره (۲۸/۶/۷۷)

در سالن شهید آوینی نمایش «تولکی ایله خوروز» از ایران به جای گروه ترکمنستان، در خانه فرهنگ فدک، نمایش "گرگ خسته" به جای "تیل تیل"، در فرهنگسرای سرو، نمایش "تیک‌تاک" به جای "ره‌بانو" به روی صحنه خواهد رفت.

گزارش روابط عمومی هفتمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی همچنین خبر از

* سمینار «نمایش عروسکی و گفتگوی تمدنها» *

به شرح زیر اعلام می‌شود.

- سخنرانی جواد ذوالفقاری با عنوان «عروسکها و گفتگوی تمدنها» روز ۲۹/۶/۷۷ ساعت ۱۰ تا ۱۱ برگزار خواهد شد.

- سخنرانی جیم گمبل با عنوان «عمری تجربه در جهان عروسکها» روز ۲۸/۶/۷۷ ساعت ۱۱ تا ۱۲ برگزار می‌شود.

روز گذشته (جمعه ۲۷/۶/۷۷) در پاسخ به دعوت دبیرخانه جشنواره مبنی بر حضور هنرمندان شرکت‌کننده در هفتمین جشنواره نمایش عروسکی تهران در مراسم تشیع پیکر شهیدان تمامی برنامه‌های صبح جشنواره متوقف و دستخوش تغییر شد. به همین مناسبت جابجائی‌هایی در جدول برنامه‌های سمینار نمایش عروسکی و گفتگوی تمدنها پدید آمد که

تلاقی انسانیت و ماشینیزم (شعله پاکروان)

روبوت و پروانه، میهمانی پروانه لطیف است با روبوت سخت و آهنی. سؤال‌های نرم پروانه است و پاسخ‌های خشک و خشن روبوت. میهمانی نور است و صدا. انسانیت و ماشینیزم. گریزی به الیناسیون انسان در عصر سلطه ماشین. پروفیسور (سازنده روبوت) انسان است، با تمام ویژگی‌ها و پیچیدگی‌های روحی یک انسان، و در نهایت این انسان است که پیروز است، هر چند، مدتی برده ماشین شده باشد. از چند نکته کوچک که بگذریم، اکبرزاده توانسته لحظات بسیار زیبایی را خلق کند. نور و صدا با یکدیگر به نحوی عالی پیوند خورده‌اند. شیوه جدید ساخت عروسک‌های این نمایش نیز دیدنی است. ای کاش فرصتی بود تا عروسک‌سازان ما می‌توانستند این شیوه را فراگیرند، تا در آینده میان خیل عروسک‌های تکراری تلویزیون یا صحنه، چشمانمان به میهمانی عروسک‌های زیبای الکترونیکی نیز دعوت شوند.

عکس از تمرین است

یادداشت‌های پراکنده

یادداشتی بر قصه‌های عمه گل بهار

الهه عطاردی

در سالن تالار وحدت، هر شب، عمه گل بهار، صندوقچه کوچک نمایش خود را باز می‌کند تا با شراکت بچه‌ها و بزرگترها، زیباترین قصه‌اش را تعریف کند. قصه‌ای که در خانه‌ای به کوچکی یک قوطی کبریت می‌گذرد و حوضی آبی رنگ در وسط حیاط آن قرار گرفته است. خانم مرغه و جوجه‌اش و خروسک کوچولو که بچه‌های تماشاکننده ایفای نقش آنها را به عهده می‌گیرند نیز در آن زندگی می‌کنند. قصه‌های

عمه گل بهار، نمونه‌ای موفق از نمایشی است که به خوبی با گروه مخاطبین خود ارتباط برقرار می‌کند و در این میان با گوشه چشمی به تماشاگران بزرگسال خود، آنها را نیز در لحظاتی شریک روایت شاد قصه نمایش می‌کند.

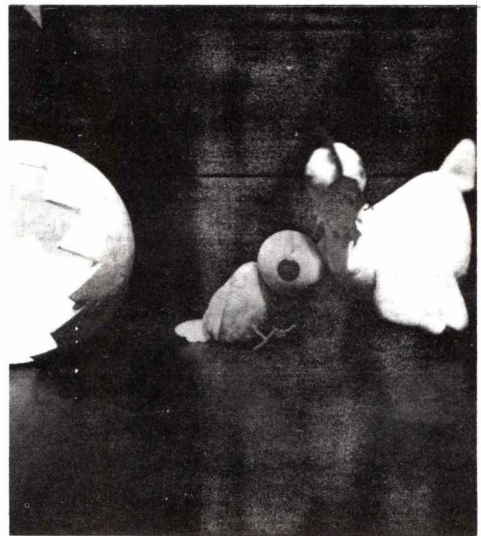
نگاهی به اجرای نمایش گنجشک اشی مشی

سعید زین‌العابدینی

اخلاق است. گنجشک سمبل معصومیت و پیامبر واژه‌های وحیانی دوستی به زمین است. کارگردان در این قسمت با استفاده از شگردهای تئاتر عروسکی سایه سعی در ایجاد فاصله بین دو نگاه آسمانی و زمینی دارد. در حوادث و اتفاقاتی که در زمین روی می‌دهد با توجه به ظرفیت نمایش و ضرورت دراماتیک از شیوه‌های مختلف نمایش عروسکی استفاده می‌کند. اساس کار در قسمت دوم نمایش، متأثر از تئاتر "بن‌راکو" ژاپن است؛ اما از آنجا که همه اصول وقواعد تئاتر "بن‌راکو" رعایت نمی‌شود به این دسته کارها شبه بن‌راکو گفته می‌شود. کارگردان در صحنه معرفی دختر و پسر چوپان و دوستانش از دیگر تکنیک‌های نمایش عروسکی مانند باتومی، میله‌ای، نخ، دستکشی و... استفاده می‌کند.

در صحنه‌ای که کدخدا متوجه گناه خود می‌شود کارگردان با استفاده از شگردهای تئاتر سیاه در صحنه‌ایی کوتاه و سوررئال به وسیله نور ماورابنفش به خوبی متحول شدن کدخدا را در فضایی بین خواب و رویا و توهم نشان می‌دهد. در جای‌جای نمایش گنجشک اشی مشی اشاره به مضامین دینی و اخلاقی و انسانی می‌شود.

در مجموع کارگردان علی‌رغم حذف قسمت‌های اضافی متن که نبود آن هیچ لطمه‌ای به ساختار کلی کار وارد نکرده است و به کارگیری تکنیک‌ها و شیوه‌های مختلف عروسکی نتوانسته ضعف‌های متن را بپوشاند.

نمایش "گنجشک اشی مشی" روایت تازه‌ای از یک داستان عامیانه ایرانی است که در قالب قصه‌های فولکلوریک، روایت‌های گوناگونی در مناطق مختلف دارد. سفرنامه گنجشکی به نام "اشی مشی" است که علی‌رغم مخالفت‌های پرنده‌های دیگر برای اثبات خوبی آدم‌ها به میان آنها می‌آید. در مرحله نخست بزرگ‌ترها متوجه حرف گنجشک نمی‌شوند. حتی کدخدا می‌گوید: «مگر گنجشک می‌تواند حرف بزند؟!» اما بچه‌ها (پسرک چوپان و خواهرانش) او را می‌فهمند. در این جا نویسنده نقبی به تخیل کودکان می‌زند. آنها به راحتی می‌توانند با پدیده‌ها و دنیای فانتزی پیرامونشان ارتباط برقرار کنند. نمایش به نوعی تبلیغ نکویی

درباره شش فستیوال بین‌المللی نمایش عروسکی تهران

سید وحید ترحمی مقدم

□ پنجمین فستیوال

پنجمین فستیوال بین‌المللی نمایش‌های عروسکی تهران، از تاریخ چهاردهم لغایت نوزدهم شهریور هفتاد و سه در یازده سالن نمایش و پارک‌های مختلف برگزار گردید.

مجموعه تئاتر شهر (سالن اصلی، سالن چهارسو، سالن شماره ۲) - تالارهای (وحدت، سنگلج، هنر) - کانون پرورش فکری - مجموعه فرهنگسرای بهمن (تالار مبارک، تالار بسم... خان، تالار شهید آوینی) - فرهنگسرای نیاوران - و پارک‌های (شفق، جمشیدیه، شهر، بعثت، مجیدیه، ساعی، فدک، لاله و چشمه‌علی، محل‌های برگزاری پنجمین فستیوال نمایش عروسکی در تهران بودند.

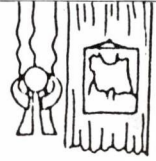
در مجموع ۳۲ نمایش شرکت‌کننده پنجمین فستیوال بودند که ۲۶ نمایش از تهران و شهرستانها و ۶ نمایش شرکت‌کننده از کشورهای ارمنستان، اسپانیا، بلغارستان، یونان، قزاقستان و چین حضور داشتند.

اعضای کمیته انتخاب پنجمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران متشکل از آقایان سعید کشن‌فلاح - (زنده‌یاد) کامبیز صمیمی مفخم - داود کیانیان جواد ذولفقاری و

خانم هما جدیکار بود. در مجموع ۳۲ نمایش با ۱۳۲ اجرا، تعداد / ۲۹۰۰۰ نفر تماشاچی را در بخش‌های مختلف جذب کردند. در روز چهارشنبه ۹ شهریور ماه مصاحبه دبیر جشنواره آقای مسعودشاهی با رسانه‌های گروهی در محل مرکز هنرهای نمایشی انجام شد.

در بخش جنبی از تاریخ شانزدهم لغایت هیجدهم شهریور ماه، برگزاری گردهم‌آیی تحت عنوان «جایگاه تئاتر عروسکی در عرصه‌های نمایش ملی و جهان» در تالار رودکی انجام شد. در این گردهم‌آیی پژوهشگران: خانم سیرپاسیوری «دبیرکل یونیمای جهان» آقای بادامچی «دبیرکل یونیمای آسیا» - دکتر مصطفی مختاباد و آقای بهروز غریب‌پور در مورد موقعیت تئاتر عروسکی به سخنرانی و تبادل نظر پرداختند.

در طول برگزاری جشنواره ۸ شماره بولتن، روزانه به چاپ رسید که هر روز بین علاقمندان و شرکت‌کنندگان توزیع می‌گردید. همچنین طراحی کاتالوگی جهت معرفی گروه‌های نمایشی نیز از اعم فعالیت قسمت انتشارات بود. در پایان جهت تشویق گروه‌های شرکت‌کننده، به کلیه گروه‌های نمایشی «تندیس یادمان جشنواره» به عنوان جایزه اهداء گردید.

عروسک‌های یونینما

نویسنده و کارگردان: رخساره بهادری
 عروسک‌گردان‌ها: حسین رحیمی - مژگان
 قمشه‌ای - مریم غفاری - فریبا علیزاده -
 سهیلا جوادی - رخساره بهادری
 طراح صحنه: مریم غفاری
 طراح و سازنده عروسک: مژگان قمشه‌ای
 موسیقی: رضا کنکاش و اشان ذبیعی فر

خلاصه نمایش:

دختری پنج‌ساله به نام ستاره قبل از خواب به نواز قصه گوش می‌کند و همزمان به تصاویر کتاب قصه نگاه می‌کند. ناگهان تصاویر عروسک‌های قصه (پانچ و جودی، گاسپار، قره‌گز، مبارک) در تخیل او جان می‌گیرند و سپس از کتاب بیرون می‌آیند و در پی ماجراهایی دوست ستاره می‌شوند.

گفتگو با کارگردان

□ در ابتدا اندکی از خود و پیشینه هنریتان بگوئید.

□ من دانشجوی رشته نمایش دانشگاه سوره هستم، کارهایی را اجرا کرده‌ام و امسال دومین دوره‌ای است که در جشنواره شرکت می‌کنم.

□ برای چه عروسک‌های ملل مختلف را در کنار هم چیدید؟

□ دوستی و همبستگی اندیشه اصلی من بود در کنار آشنایی ایران با این عروسک‌ها و حتی خود مبارک. چرا که در واقع این عروسک‌ها اعضاء یک خانواده هستند. خانواده‌ای به نام یونینما.

□ آیا این اتفاق در نمایش شما افتاده است؟

□ البته پاسخ این پرسش را باید دیگران بدهند ولی من سعی کرده‌ام که این اتفاق روی دهد و آن هم به وسیله شخصیت کودک. کودکی که در ابتدا حتی از مبارک می‌ترسد. اما به تدریج به خاطر شیرین‌کارهای او، از وجود مبارک لذت می‌برد و توسط مبارک با دیگر عروسک‌ها آشنا می‌شود و

با آنها انس می‌گیرد. □ چگونه با مشکلات یک کار تلفیقی کنار آمدید؟ (بن راکو، دستکشی، نخعی و...) □ همانطور که می‌دانید هر کدام از این عروسک‌ها نیاز به صحنه‌ها خاص خود دارند. ما در گروه با هم فکری و تخیل از وسایلی که شاید غیر قابل مصرف به نظر می‌رسید به جای دکور استفاده کردیم تا بتوانیم به نحوی عروسک‌ها را در فضای خودشان بازی دهیم.

□ درباره‌ی طرح استاد راهنما چه نظری دارید؟ □ به نظر من این بستگی به خود استاد راهنما دارد. به عنوان مثال این طرح برای ما بسیار

سودمند بود، چرا که استاد راهنمای ما سرکار خانم قاسم پور بسیار فعالانه ما را در این امر یاری کردند و اگر ایده‌ها و کمک‌های ایشان نبود شاید کار در مسیر مناسبی قرار نمی‌گرفت.

□ آیا جلسات یونیمما و مبارک در پیشبرد کار شما مؤثر بود؟ نظرتان درباره‌ی این جلسات چیست؟ □ بر کار من آن گونه که باید اثر نداشت. ولی فیلم‌ها به دلیل آنکه به ما از لحاظ تکنیک کمک می‌کرد خوب بود.

معرفی نمایشهای خیابانی

✽ نمایش: حریم خلوت‌زار

نویسنده و کارگردان: حسن خلیلی فر
خلاصه نمایش:
حریم خلوت راز چند حکایت پیرامون نماز، جایگاه و اهمیت آن است که توسط استادی برای شاگردانش روایت می‌شود.

✽ نمایش: گرگ فروشنده

نویسنده و کارگردان: حمیدرضا مرادی
بازیگران: قاسم رحمتی - سیاوش چراغی پور - محمد هوشی سادات - عییرضا قهرمان (عروسک گردان)
طراح و سازنده عروسک: قاسم رحمتی

✽ نمایش: ماجرای دندان کوچولو

نویسنده و کارگردان: ایرج صادقی طاری
بازیگران: مهتاب تبریزی - محمد باقری - علیرضا طهماسبی - منصور رحیلی - رضا باقری - ایرج صادقی
خلاصه نمایش:

یک ماهی در دریا است و گرگی برای فروش آن داد و فریاد راه انداخته است. روباهی وارد می‌شود و به زور با او شریک می‌شود. یک گاو و خر برای خرید ماهی وارد مذاکره می‌شوند که پس از چندی متوجه می‌شوند ماهی در کار نبوده بلکه یک کشتی واژگون است. مجدداً بر سر قیمت آن مذاکره می‌کنند تا اینکه باز متوجه می‌شوند که آن شیئی کشتی نبود بلکه....

یک دندان با شکلات دوست شده و شکلات او را گمراه کرده تا دندان مسواک نزنند بعد او را با دوست خود، کرم دندان آشنا می‌کند. کرم دندان، دندان را گول زده و ...

یاد ایام

نویسنده و کارگردان: فریبا دلیری
 طرح و ساخت عروسک: شیدا صفوی
 عروسک‌گردانان: نوید فرح مرزی، هاله نیازی،
 لاله مال میر، حمید آذرنگ، علی یدالهی، ...
 طراح حرکات موزون: نوید فرح مرزی

خلاصه داستان: مراسم حنابندان، خنجه‌بری،
 عروسی و... در پنج منطقه (تهرانی، شمالی،
 خراسانی، آذری و کردی) ایران.
 فریبا دلیری متولد ۱۳۴۴ لیسانس نمایش
 عروسکی از دانشکده هنرهای زیبا است در
 پنجمین جشنواره نمایش عروسکی با نمایش
 «نقش دل» و در سال ۷۴ با «یک شب میان
 خواب و بیداری» و در سال ۷۶ با «یونس در
 شکم ماهی» شرکت کرده است.

گفتگو با کارگردان:

از نظر استفاده از عروسک یک نمایش
 عروسکی است اما از نظر موضوع و شیوه اجرا
 متفاوت است.

□ چه مشکلاتی در کار داشتید؟

□ اولین و مهمترین آنها مشکل سالن بود. بیش
 از یکماه در منزل تمرین کردیم. مشکل بعدی
 مربوط به موارد مالی بود.

□ درباره جلسات روز دوشنبه چه نظری
 دارید؟

□ به نظر می‌رسد که نمایش شما جذابیت‌های
 بصری زیادی داشته باشد و بیشتر به یک
 وارپته شبیه است تا نمایش عروسکی.

□ من تصمیم داشتم که رقص‌های محلی را با
 عروسک اجرا کنم. برای همین عروسک‌هایی
 ساختم که بدنهایش عروسک است اما پاهایش،
 پای عروسک‌گردان است. حدود یک ماه و نیم
 بدون عروسک، حرکات موزون را تمرین کردیم.

توقعات دیگری را می‌توان از یونینما داشت چون نمی‌دانم از طریق آن چه چیزهایی را می‌توان به دست آورد.

□ درباره‌ی طرح استاد راهنما چه نظری دارید؟
□ طرح خیلی خوبی است. استاد راهنمای من با حضور خود در چند جلسه به من دلگرمی داد. سه بار کار را دیدند و تغییراتی جزئی در کار دادند که مثبت بود. البته ایشان در اصل موضوع تغییری ندادند و بیشتر در مسائل حاشیه‌ای مثلاً موسیقی یا مسائل مربوط به بازیگر کمک کردند. هر چند نقش یک کانال ارتباطی با افراد جدید هم بازی کردند. باتمام این حرفها معتقدم که اگر کسی به حد بالایی از تجربه و دانش برسد دیگر نیازی به استاد راهنما ندارد.

□ جلسات خیلی عالی بود. امیدوارم بعد از جشنواره هم ادامه داشته باشد. همین که بچه‌های عروسکی یک جا جمع شوند خودش قوت قلبی است - کاش می‌شد ما هم جایی مثل خانه سینما داشتیم که هر چند وقت یکبار آنجا جمع می‌شدیم تا مشکلات خود را مطرح کنیم و از تجربیات همدیگر استفاده کنیم. آنوقت باورمان می‌شد که هستیم تلاشمان بیهوده نیست.

□ آیا عضو مبارک یونینما هستید؟
□ امسال عضو شده‌ام. البته چند سال قبل هم تلاش برای عضویت کردم اما موضوع منتفی شد. من توقع دارم از طریق یونینما اطلاعات جامعی که در بولتن‌های دنیای عروسکی وجود دارد گردآوری کنم. البته هنوز نمی‌دانم چه

معرفی نمایشهای خیابانی

✽ نمایش: می‌خوام فیل نباشم

نویسنده و کارگردان: رحیمیان - کاظمی
شیوه اجرا: دستکشی
بازیگران: رحیمیان - کاظمی محبتی

خلاصه نمایش:

فیل ما از فیل بودن خسته می‌شود هر حیوانی برای خود خوبی و بدیهایی را دارد، پس چه بهتر خودش باشد به زندگی فیلی خود ادامه دهد ...

✽ نمایش: سیگار

نویسنده و کارگردان: مهرداد رایانی مخصوص
بازیگران: مسعود ساکت - امیر قنبری - صادق
ملکی - رضا مردای
ساخت عروسک: کوروش طاهری

خلاصه نمایش:

مردی برای اعتراض به سیگار و پیامدهای آن به دادگاه شکایت می‌کند و در آنجا حکم ریاست اداره سیگار را دریافت و در نتیجه حوادثی برای او اتفاق می‌افتد که ...

این نمایش کاملاً تجربی است

شعله پاکروان

«آنکه گفت آری، آنکه گفت نه»

نویسنده: برتولت برشت
بازنویسی متن: روشنگ روشن و نغمه
ثمینی
کارگردان: روشنگ روشن

بازیگران و عروسک‌گردانان: مریم معینی،
مهرسان صفاریان، نرگس مجد، امید عباسی،
سینا دادرس
طراح دکور: گروه هنری رنگ هفت (مهناز
اسماعیلی)

طراح و ساخت عروسک: پریسا پورخطیبی

تنظیم موسیقی: محمدرضا پناهی
داستان نمایش: کودکی برای پیدا کردن دارویی
که برای معالجه مادرش ضروری است، همراه
گروهی راهی سفر می‌شود. در قسمت اول کودک
از ادامه سفر باز می‌ماند و خودش می‌پذیرد که
اعضای گروه او را در دره بیندازند و این به
صورت یک رسم متداول می‌شود. اما در قسمت
دوم، کودک انتخاب می‌کند. او «نه» می‌گوید و
بدین ترتیب سنتی را که در جامعه ایجاد شده
می‌شکنند...

بد نیست بدانید که:

روشنگ روشن متولد ۱۳۵۴ است و در حال
گذراندن پایان‌نامه لیسانس نمایش عروسکی در
دانشکده هنرهای زیبا است.

□ خانم روشن لطفاً درباره نمایش و سبک اجرا
بفرمایید.

□ این متن نوشته برشت است. اما من و خانم
ثمینی، آن را ایرانی کردیم. عروسکها به صورت
دستکشی است. دکور نمایش به صورت یک
گاری است که توسط عروسک‌گردانهای
دوره گرد وارد صحنه می‌شود. گاری باز می‌شود
و به صورت پاراوان درمی‌آید. البته این نمایش
کاملاً تجربی است. من سعی کردم در طول کار از
خلاقیت خود و گروه استفاده کنم. سعی کردم
بیشتر روی قضیه نوآموزان تأکید کنم.

ماهی قرمز کوچولو

سعید زین‌العابدینی

تا همگی به سوی دریا بروند اما...
معرفی کارگردان

هلن همتی، متولد ۱۳۴۲، فارغ‌التحصیل کارشناسی ارشد پژوهش هنر، قصه‌نویسی در مجلات کودکان، چاپ ۶ اثر تالیفی برای کودکان و ترجمه ۳ کتاب برای کودکان و نوجوانان، تألیف ۵ داستان کوتاه و اشعاری برای کودکان و نوجوانان، نگارش نمایشنامه و چندین طرح سریالی تلویزیونی و ویدئو کلیپ (نما آوا)، کارگردانی نمایش عروسکی سایه: سفر تنها به تن‌ها

□ فکر اولیه نوشتن و کارگردانی ماهی قرمز کوچولو از کجا آغاز شد؟

□ در دوره کارشناسی نمایش عروسکی واحد کارگاه ۳ را با روانشاد استاد صمیمی مفخم می‌گذراندم، مرحوم استاد از ما خواسته بودند برای نمایش سایه عروسک بسازیم. من با طلق رادیولوژی شسته شده و با انواع پارچه عروسک‌هایی ساختم و به استاد نشان دادم، به خاطر دارم که استاد از نوع بافتی که پیدا کرده بودم خیلی خوششان آمد و گفتند اینها را روی پرده سایه امتحان کن اگر جواب گرفتی باز هم ادامه بده.

مرحوم صمیمی گفتند: اگر زمانی این کار به نتیجه خوبی رسید به خاطر داشته باش که با تشویق استادت بوده.»

نویسنده و کارگردان: هلن همتی
طراح و سازنده عروسک‌ها: علی پاکدست
آهنگساز: رامین آزادآور
شاعر: افسانه شعبان‌نژاد
بازی‌دهندگان: مرجان احمدی، سوادا توکلی، فاطمه سوزنگر، شقایق عشقی، الهام فتاحی، زهرا مویدی، فروز هاشمی
شیوه اجرا: تئاتر سایه
خلاصه نمایش: قهرمان نمایش ماهی قرمز جسور و کنجکاوی است که در رودخانه کوچکی زندگی می‌کند و همیشه مورد تهاجم دشمن است. او راهی برای گریز از رودخانه پیدا می‌کند و تلاش می‌کند تا ماهی‌های دیگر را متقاعد کند

پانچ Punch

شخصیت تئاتر عروسکی انگلیس، بازمانده از سنت تئاتری کمدی دل‌آرته، پسر عمومی پولچینلا و پولیشینل، او در سال ۱۹۶۲ با نام پولیسینلا Pollicinella به همراه بازی‌دهندگان عروسکی ایتالیا، وارد لندن شد و ۲۰ سال بعد تبدیل به چنان شخصیت معروفی شد که با نام جدیدش یعنی "پانچ" به نمایش پرداخت. او یک عروسک نخی بود، با شکم و قوزی برآمده که با صدای جیغ‌جیغو (Swazzle) حرف می‌زد و نقش یک دلک را بازی می‌کرد. در آغاز قرن هجدهم رفته‌رفته به شکل یک عروسک دستکشی برای تبلیغ فستیوال تئاترهای عروسکی سیار نخی در صحنه‌هایی کوتاه ظاهر شد. در دهه هشتم قرن هجدهم، در تئاترهای عروسکی سیار، در خیابان‌های شهر به ایفای نقش پرداخت. در آغاز قرن نوزدهم او کمدی خیابانی خاص خودش را به وجود آورد که از آن زمان تا به امروز توسط بازی‌دهندگان "پانچ" اجرا می‌گردد.

جودی Judy

همسر "پانچ"، شخصیت (قهرمان) معروف عروسکی انگلیس. "جودی" از دهه هشتم قرن هفدهم تا کنون به عنوان همسر آقای "پانچ"، هم‌بازی او بوده است. در آغاز قرن هجدهم با نام "جوآن" (Joan) متداول‌ترین نام مسیحی در آن زمان در صحنه نمایش عروسکی ظاهر شد. در پایان قرن هجدهم همراه با گسترش معروفیت عروسک دستکشی پانچ، "جوآن" نیز از عروسک نخی (ماریونت) به یک عروسک دستکشی تغییر شکل پیدا کرد، در همان زمان نیز نام "جودی" جایگزین نام "جوآن" شد و این شاید به دلیل نحوه بیان خاصی بوده است که پانچ در تلفظ نام "جوآن" به کار می‌برده است. در آغاز "جودی" همچون "جوآن" یک زن غرغرو بود که باعث دعوها و زدوخوردهایی با "پانچ" می‌شد. در کمدی "پانچ" و "جودی" که در دهه بیستم قرن نوزدهم شکل گرفت، خلق و خوی تند او آرام‌تر شد. "جودی" اولین قربانی چماق "پانچ" در کمدی کلاسیک "پانچ" بود. "جودی" تنها شخصیت زن نمایش عروسکی انگلیس است.

از آموزشگاه تا محراب نمایش

سیرپا سیوری، رئیس یونیمای جهانی

ترجمه: مهران مرادی

قرار می‌دهد:

تقاضای بیش از حد برای اجرای تئاتر عروسکی، گشودن در به سوی دنیای سمبل‌ها و افسانه‌ها، توانایی نامحدودی که به نظر می‌رسد از طریق آن خود را بتوان به کمک عروسک‌ها بیان نمود. و اما موانع و مشکلات نمایش عروسکی چیست؟ جورج لاتشا (George Latshaw) خلاق، متفکر و شخصیت بارز تئاتر عروسکی آمریکا، چنین می‌نویسد: «گاهی در عشق آن غرق و گاه از آن متنفر می‌شده است.» گاهی اوقات احساساتی که لاتشا در تئاترهایش مطرح می‌کند، عواطفی هستند که خاص انسانهاست و نه عروسک‌ها. استیو تیلیس (Steve Tillis) دانشجو و عروسک‌گردان، بحث تئوریک دیگری را پیش می‌کشد، وی با توجه به مشاهداتی از چندین نویسنده و تاریخ‌دان تئاتر

عروسک‌ها جاذبه خاصی برای مردم دارند؛ حال این مردم تماشاگر باشند یا عروسک‌گردان. در فصل‌های آینده به چگونگی ارتباط مردم و عروسک‌ها خواهیم پرداخت که این خود دربردارنده نحوه ایجاد ارتباط بین عروسک‌گردان و تماشاگر، از طریق حرکات عروسکی است. ولی در آغاز باید ببینیم که این ارتباط اصلاً چرا وجود دارد؟ در پاسخ به این پرسش دلایل متعددی را می‌توان ارائه داد. ولی در اینجا فقط به سه مورد از آنها می‌پردازیم که دیدگاه‌های بسیار مختلفی را ارائه می‌دهند.

سیرپاسیووری اسپ (Sirppasivori Asp) نویسنده تئاتر عروسکی، درباره ارتباط خود و عروسک‌هایش یعنی همان ارتباطی که در طول اجرای تئاتر عروسکی به وجود می‌آید سخن می‌گوید. وی مطالب موارد زیر را مورد بحث

سمبل‌ها و افسانه‌ها. در هر داستان زیبا همیشه پرسش مرگ و زندگی در میان است که گاهی هم به صورت پنهان در بطن داستان به چشم می‌خورد. هر چه بیشتر این دنیای سمبل‌ها و افسانه‌ها را در نمایش نامه‌هایم بیابم بهتر می‌توانم با تماشاگر ارتباط برقرار سازم.

در حین اجر وجود فیزیکی من اینجاست ولی در حقیقت خیلی بالاترها در مرحله تفکر، افسانه‌ها و سمبل‌ها به سر می‌برم. تئاتر عروسکی برای من حالت یک اجرای سخت و مشکل را دارد که نیاز اصلی آن داشتن نوعی انتظام خاص است. تمامی علائم، حرکات و تصمیماتی که در طی تمرینهای نمایش از خود نشان می‌دهم، باید در تمامی اجراها، از اولی گرفته تا به آخر پدیدار شود. چرا که چنین امری، جهت ثبوت اقتدار یک نمایش خاص، لازم و ضروری است. این امر به این خاطر بسیار مهم است. که ضلع اول مثلث - تماشاگر - عروسک‌گردان - عروسک، یعنی همان تماشاگر، همیشه عامل متغیری است. به نظر من بدون وجود چنین مثلثی تئاتر عروسکی معنا ندارد، و این سه عضو اصلی باید همیشه با هم هماهنگ باشند تا اجرایی موفق پدیدار آید.

در ابتدا تنها یک ایده و یک فکر وجود دارد. من اعتقاد دارم هنرمندی که خود عروسک‌ها را طراحی کرده و می‌سازد در این مرحله حیاتی، در دنیای خاصی سیر می‌کند. ایده در واقع حکم جنین را دارد و زمانی که یک هنرمند عروسکی روی این ایده کار می‌کند، جنین تبدیل به نوزادی زنده می‌شود که همان عروسک است. عروسک زاده افکار عروسک‌گردان است. دقیقاً مثل تابلویی که توسط یک نقاش خلق می‌شود. شخص عروسک‌ساز قسمتی از وجود خویش را تبدیل به یک عروسک کرده است. شگفت‌آور این است که عروسک و شخص عروسک‌ساز، دارای شباهت خاصی هستند، چرا که طی

عروسکی برجسته و صاحب‌نام، مسئله دوگانگی منشاء تئاتر عروسکی را مطرح می‌نماید: آیا عروسک‌ها از بت‌های قدیمی ریشه گرفته‌اند یا از اسباب‌بازی کودکان، شایان ذکر است که این تناقض به فرهنگ غرب مربوط می‌شود چرا که آنها دو لغت متفاوت عروسکی تئاتر (Puppet) و عروسک (doll) دارند در حالیکه در کشوری مثل ژاپن چنین تناقضی وجود ندارد چون آنها برای هر دو نوع عروسک فقط از یک لغت به نام (Ningyo) استفاده می‌کنند.

حضور خدایان: (سیرپاسیووری - اسپ)
من احمقی خوشبخت، دلکک، بازیگر و عروسک‌گردان هستم، عروسک‌هایم روح مرئی من هستند، هنر عروسک‌گردانی به مراتب بیشتر از هنر تئاتر زنده، هوش و ذکاوت می‌طلبد، چرا؟ به خاطر اینکه در عین برخورداری از تمرکز خیلی بالا، باید اعتماد به نفس خارق‌العاده‌ای نیز داشته باشی. من سیزده سال هنرپیشه تئاتر بوده‌ام و در حال حاضر عروسک‌گردان هستم، ولی نیازی که هم اکنون به قدرت درونی خودم احساس می‌کنم در طی آن مدت سیزده سال اصلاً نداشتم. به عنوان مثال در اجرای تئاتر «سرزمین دور» (Far-away land) من باید گوینده داستان می‌بودم و در عین حال یک مادر، یک دختر، آقای جونس (Mr. Joans)، یک خانم خوب و گاه شخصیتی مرئی و یا نامرئی که بیش از پانزده عروسک و وسیله را در مدت چهل و پنج دقیقه به حرکت درمی‌آورد. البته چنین کاری در ظاهر شباهت به جنون و دیوانگی دارد ولی واقعاً چنین نیست، بلکه برعکس پرشی سریع، متعادل و واضح از یک موقعیت به موقعیت دیگر یا استفاده از تمامی حواس و شعور انسانی است.

تئاتر عروسکی دری است به سوی دنیای

بیننده صبور و شکیبا، تبدیل به فرماندهی مقتدر برای عروسکم می‌شود. در صحنه‌ای از "سرزمین دور عروسک" بابایاگا (Baba-yaga) نقش دشمن را دارد. در این مرحله ناگهان دوگانگی خاصی در خود احساس کنم چرا که من باید به‌طور هم‌زمان دو قدرت متضاد را کنترل نمایم، یکی از آنها از جانب عروسک‌ها بر من به عنوان یک گرداننده عروسک تحمیل و دیگری از جانب خودم به عنوان شخص قصه‌گو. در این مورد برنده قصه‌گو است؛ اما آیا این روحیه، استبدادی درون من است که باعث این پیروزی می‌شود؟ نمی‌دانم. ولی بعضی نقطه نظرات مختلف در مورد این صحنه خاص نتیجه به مراتب متفاوتی را ارائه می‌دهد.

تا تمرینات قبل از نمایش به پایان برسد، عروسک‌ها و من در موضوع نمایش غوطه‌ور شده‌ایم. عروسک من و خودم در واقع یکی می‌شویم، ولی من با افکار، حرکات بدنی، بازوها و انگشتانم در خدمت اجرای نمایش هستم.

از این مرحله به بعد سعی بر این داریم که بچه‌ها را به دنیای رؤیایی تجربه نمایش ببریم و همیشه فضای پر قدرت و پر نشاط بازیها و اجراها اولین جرعه در عالم رویای بچه‌گانه است. دنیای اطراف، خیلی از پیش ساخته و پرداخته شده به نظر می‌رسد. همگی ما نیاز به شگفتی، شادی، غم و ... داریم تا بتوانیم دنیای احساساتمان را وسعت بخشیم، چرا این نیازها را در صحنه نمایش عروسکی خلق نکنیم؟

و اگر زمان این رسیده باشد، می‌توان حضور خدایان را احساس کرد. من می‌دانم که در پیش درآمد "سرزمین دور" برای بینندگان بیشتر شبیه یک مادر بزرگ هستم ولی زمانیکه نمایش شروع می‌شود با وجود عروسک‌هایم صاحب شخصیت‌های زیادی می‌شوم و این زبان نمایش عروسکی است که تمامی اینها را برای ما به ارمغان آورده است.

گذشت مراحل ساخت عروسک، عروسک‌ساز و عروسکش با هم قرابت خاصی پیدا می‌کنند. در طی مراحل ساخت عروسک، انگلستان من، معیوب شده‌اند، بنابر این باید تلاش مضاعفی در ارتباط با مانوس شدن با عروسک‌هایم بنمایم؛ عروسک‌هایی که نهایتاً تبدیل به آینه‌ای از وجود خود من می‌شوند. آینه‌ای بس عظیم‌تر از آنچه که در تفکرات یک بیننده ظاهر می‌شود. ابتدا من اجازه می‌دهم تا عروسک‌هایم از طریق تواناییهای فیزیکی، حرکات و ویژگیهایشان با من صحبت کنند. من سعی می‌کنم که برای راهیابی به دنیای پنهان عروسک‌ها، بسیار متواضع و صبور باشم.

در مرحله بعد چند صحنه فی‌البداهه را با عروسک‌هایم اجرا می‌کنم، وقتی حرکات آنها را با دستهایم هدایت می‌کنم، تواناییهایشان را بیشتر و بیشتر درک می‌کنم و در نتیجه انرژی خاصی می‌گیرم. همچنین نقاط ضعف آنها را فهمیده و سعی می‌کنم که حرکات خاصی را که نمی‌توان به خوبی با آنها نشان داد، انجام ندهم. این مرحله آرام تقریباً بدون گفتار صورت می‌گیرد. زمانی شروع به گفتن کلام می‌نمایم که احساس کنم عروسکم را به خوبی می‌شناسم. به نظر من اگر غیر از این باشد، اجرای تئاتر با مشکلاتی روبرو می‌شود و چنین اجرایی به هیچ‌وجه شکوفایی هنری نخواهد داشت. چنین کاری دقیقاً مثل این است که مقدار زیادی غذا را بخواهیم یک‌دفعه و خیلی سریع بخوریم. گاهی اوقات اگر تمرینهای قبل از نمایش خلاصه و کوتاه باشند، منجر به مسئله بسیار بدی خواهند شد که عبارت است از "انتظار یک اجرای بی‌نقص از کسی که اصلاً آمادگی آنرا ندارد". اگر بنای کار ضعیف باشد اجرا نیز همیشه ضعیف خواهد بود.

در طی مراحل تمرین یک نمایش، دگرگونی ذهنی خاصی در من ایجاد می‌شود. کم‌کم از یک

تیری تومبا ۱۹۹۷-۱۹۸۴

ترجمه فرشته وزیری نسب

به شهرداری، همچنین از مدرسه تئاتر عروسکی وروسلاو (Wroclaw) در لهستان منشاء گرفته است، و در آنجا شکل‌های مدرن بیان عروسکی را تجربه کرده و از نزدیک سنت پر دامنه و نیز سازماندهی، طرز کار و امکانات تئاتر عروسکی را آموخته است. سایر ایستگاه‌هایی که این تئاتر عروسکی از آنها گذر کرده، مطالعات و همایش‌هایی در بریتانیا، فرانسه، جمهوری چک، آلمان و همه کشورهای دارای سنت قوی تئاتر عروسکی بوده است.

در این مسیر عوامل و مراجع جالبی برای ویرایش و پژوهش چاپ نشده‌ای به اسم «عناصر کمیک در تئاتر عروسکی» به دست آمد. اما اساسی‌ترین بخش این سیر و سلوک، عشق، شور و استقامت هنری است که گستره‌ای وسیع از امکانات آفرینش و بیان هنری دارد. عروسک‌های ما در تئاترمان به دنیا می‌آیند، گفتگوها، صحنه‌پردازی، کارگردانی و اجرا نیز صرفاً کار اعضای گروه تئاتر ما هستند.

در مجموعه عروسک‌های ما، عروسک‌های با فنون، اندازه‌ها و نقش‌های مختلف (عروسک‌های سایه‌بازی، عروسک‌های تئاتر سبیه‌بازی، عروسک‌های دستکشی، عروسک‌های غول پیکر، عروسک‌های

گروه تئاتر عروسکی «تیری تومبا» وابسته به شهرداری از روزی که (در سال ۱۹۸۴) تشکیل شد، حفظ، اشاعه و گسترش هنر تئاتر عروسکی را وجهه همت خود قرار داده است. این هنر دوست‌داشتنی است و ارتباط نزدیکی با نمایش باستانی دارد و در عین حال هنری مدرن و جمعی است و به هنر جمعی و همین‌طور هنر بازیگری (پانتومیم، میم، تئاتر و غیره) غنای بسیاری بخشیده است. تئاتر عروسکی ما در چهارچوب اهدافش نمایش‌های بسیاری در تسالی (Thessaly)، جاهای دیگر یونان و در خارج از کشور اجرا کرده است. در عین حال دو تئاتر دائمی در لاریسا بر پا کرده است؛ یکی صحنه‌ای تابستانی در پارک الکازار (Alkazar) و یکی هم تئاتری زمستانی و نیز «موزه عروسک» در تئاتر عروسکی مایلوس (Mylios) (آسیای کشیش). آرزوی اعضای گروه تئاتر عروسکی این است که عروسک‌ها، مواد اولیه و قصه‌های پریان را به قصد پژوهش و حفظ آثار تئاتر عروسکی از سرتاسر یونان در سطحی عمومی و محلی جمع‌آوری کنند و بالاخره موزه عروسک را به آرشیوی سه بعدی و پویا از فعالیتهای فرهنگی تبدیل کنند.

گروه تئاتر عروسکی «تیری تومبا» وابسته

بین‌المللی تئاتر مردمی آدانا (Adana) (ترکیه)، «سومین جشنواره تئاتر عروسکی بالکان در سکوپه (Scopie)»، «چهارمین جشنواره تئاتر عروسکی بالکان در پلوردیو (Plovdiv)» (بلغارستان)، «پنجمین جشنواره تئاتر عروسکی بالکان در نیس (Nis)» (صربستان) «جشنواره بین‌المللی تئاتر عروسکی پاکستان»، «جشنواره بین‌المللی عروسکی‌ها و سایه‌ها در پروجا (Perugia)» (ایتالیا) و نیز جشنواره‌های مشابهی در فرانسه، جمهوری چک، ایتالیا و غیره.

اعضای «گروه تئاتر عروسکی وابسته به شهرداری، سوفیا فوتزوپولو (Sofia Foutzopoulou) و کنستانتینوس چازیاندرو (Konstaninos Chatziandreu)، عضو یونیم (سازمان بین‌المللی تئاتر عروسکی وابسته به یونسکو) و یونیم هلاس (شاخه یونانی این سازمان) هستند.

پیش‌بندی و غیره) وجود دارد. بیست نمایشنامه که آن را اعضای گروه نوشته‌اند، روی صحنه جان گرفته‌اند و بچه‌ها را به سرزمین جادویی تخیل و رویا کشانده‌اند. محصولات تئاتر ما فقط کودکان را مخاطب قرار نمی‌دهند و می‌کشند تا بر این تصور غلط که تماشاگران تئاتر عروسکی فقط بچه‌ها هستند، فایق آیند؛ تئاتر ما سایر شکلهای بیانی را نیز تجربه می‌کند.

«یابود» (In memoriam) (بر اساس اشعار مایاکوفسکی، پاسترناک، استسین و بلوخ و همراه با موسیقی فی‌البداهه) و رایسودی لامبادای (Lambada Rapsodi نوعی شعر پرشور غنائی) هومر (به زبان یونان باستان با عروسکی‌های غول پیکر) بعدی دیگر گونه به عروسکی‌ها می‌دهد و مؤید قدرت نمایشی خیره‌کننده تئاتر عروسکی است. جشنواره‌های تئاتری که ما در آن شرکت کرده‌ایم عبارتند از: جشنواره‌های تئاتر عروسکی مثل «جشنواره بین‌المللی لوبلیانا (Lubliana) ۹۵» (اسلونی)، جشنواره

می‌دانیم، که از کودکان سنین آمادگی و همین‌طور اولین کلاس‌های دبستان مراقبت کنند و راه‌های زندگی، لذت، رقابت، رویاها و قصه‌های پریان را به آنها نشان دهند.

ما بر دشواری‌های بسیاری فائق آمده‌ایم، و می‌دانیم که مشکلات بسیاری باقی است، اما مصممیم که جواب‌گوی هر آنچه باشیم که در تحقق این امر ضروری است.

ما بر این باور نیستیم که با به وجود آوردن سرپناهی دایمی برای نمایش یا کارکرد مداوم تئاتر عروسکی و کارگاه عروسک‌سازی، همه کار را به پایان رسانده‌ایم. ما از تلاش بچه‌های ارزشمند «تیری تومبا» حمایت می‌کنیم و در مورد همه خواست‌های برحقشان با آنها هستیم.

کریستو دولس کافس
شهردار لارسا

نقش نمایش عروسکی، آموزش و سرگرمی است

جامعه انسانی ما، غیر از دروس و فعالیت‌های مدرسه که خصوصیات معینی دارند و شامل کیفیت‌های عامی‌اند که پایه آموزش سازمان یافته هستند، فعالیت‌ها و عادت‌های مستقل بسیاری را نیز خلق کرده و گسترش داده است، تا بچه‌ها بتوانند در شرایط جدیدی که در هر مرحله از رشد آنها پیش می‌آید شرکت فعالانه داشته باشند. اگر تئاتر در عهد باستان جایی برای آموزش و آموختن بود، امروزه نمایش عروسکی جای آموزش و آموختن برای بچه‌هاست. افلاطون در دو فصل اول کتاب «قانون» از بزرگ کردن بچه‌ها با روش بازی کردن یاد می‌کند، می‌گوید: «بچه‌ها باید با بازی کردن تربیت شوند، فرد باید با بازی و لذت چیزی را بیاموزد». من و مسئولین شهرداری می‌خواهیم باور کنیم که از عشق و حساسیت ویژه‌ای نسبت به بچه‌ها سرشاریم و همین‌طور دانش عمیقی از ارزش‌های اجتماعی داریم. بنابراین این علاقه، و تمایل به این که به بچه‌ها همه آن چیزهایی را بدهیم که دولت از آنها دریغ کرده است، تئاتر عروسکی جالبی به نام «تیری تومبا» (Tiri Tomba) خلق کرده‌ایم، که کارگاهی بی‌نظیر برای ساخت عروسک در یونان دارد. همه این چیزها همراه با نمایش‌ها و هدف آموزنده آنها، قطعاً به آمادگی اعضای جوان جامعه ما کمک می‌کند.

سیاست ما و هدف تئاتر عروسکی، که در تمام یونان، بالکان و اروپا شناخته شده است، سرگرم کردن و پرورش چند جانبه شخصیت کودکان است، به نحوی که آنها را قادر سازد تا متناسب با سنشان، آموزشی مستحکم و آگاهانه بیابند و توانایی‌ها، ظرفیت ذهنی و فعالیت‌های خلاق خود را پرورش دهند.

ما وظیفه مسئولین محلی و همین‌طور دولت

گروه تئاتر عروسکی دولتی ترکمنستان

«یامانلیقا یا خشلیک» در ازای بدی، خوبی کردن

کنجکاوای او را رها نمی‌کند. سرانجام صندوقچه را باز می‌کند، از داخل صندوقچه ماری بیرون می‌آید و به گردن پسر بچه می‌پیچد. اما پسر بچه به عنوان کسی که باعث آزاد شدن مار شده است از اینکه مار می‌خواهد او را خفه کند متعجب می‌شود. پسر بچه خطاب به مار می‌گوید: من به تو خوبی کردم، من تو را از حبس رها کردم ولی تو به جای اینکه خوبی را با خوبی پاسخ دهی به من بدی می‌کنی و این عمل تو باور نکردنی است. اما مار که مدت‌ها بدون آب و غذا داخل صندوقچه حبس شده بود، از هیچ بدی نسبت به انسانها دریغ نمی‌کند، و خطاب به پسر بچه می‌گوید در این دنیا خوبی وجود ندارد بلکه هر چه هست بدی است. و من نیز به این سبب به این روز دچار شدم و ...

ترتیب ایفای نقش‌ها:
 ۱) ئیلان (مار) آرازمدآ آنابی‌بی
 ۲) اوغلان (پسر) آدیف تجن
 ۳) ایشک (الاغ) آلتایف مقصد
 ۴) دویه (شتر) کاکابایف آناچاری
 ۵) اینه (مادر) جُمایوا گل‌سیره
 ۶) قاری قوجا (پیرمرد) آلتایف مقصد
 ۷) قیز (دختر) آرازمدآ آنابی‌بی
 ۸) درخت توت کاکابایف آناچاری
 ۹) اوغلان (پسر) خدایبیردیف مختومقلی

موضوع:

پسر بچه‌ای برحسب اتفاق صندوقچه کوچکی را می‌یابد او با این که می‌داند ناپستی به چیزی که به خودش تعلق ندارد دست بزند. اما

گفتگو با «رونی آلبرت» از کشور بلژیک

علیرضا احمدزاده

□ یونیمما تا به حال چه کمکی به شما کرده است؟
 □ یونیمما و هم چنین دولت بلژیک مبالغی جهت کمک به اجراهای ما می‌کنند.
 □ آیا نسبت به نمایش عروسکی ایران، شناختی دارید؟
 □ نه هیچ شناختی ندارم.
 □ درباره نمایش والتینو بگویید.
 □ اول بگویم که والتینو با مشارکت یک شرکت بلغاری تهیه شده و در بلغارستان هم با استقبال زیادی مواجه گشته و به خاطر مضمون آن در کمیسیون کلید طلایی که برای فرهنگ بلغارستان تشکیل شده من تنها خارجی پذیرفته

□ در خارج از بلژیک هم فعالیت داشته‌اید؟
 □ خیلی زیاد. در سال گذشته حدود ۲۰۰ اجرا در کشورهای اروپایی داشته‌ایم. بیشتر نمایش ما در مدارس اجرا می‌شود. برای تلویزیون هم برنامه ساخته‌ایم. البته برای تلویزیون فرانسه زبان بلژیک. برنامه‌ای که در جام جهانی فوتبال هر روزه از طریق ماهواره پخش می‌شد سازنده‌اش من بودم.
 □ آیا عضو یونیمما هستید؟
 □ بله من عضو یونیممای بلژیک که تازه تأسیس شده است می‌باشم هم چنین عضو یونیممای بین‌المللی.

شده هستیم و این صرفاً به خاطر نمایش والنیتینو می‌باشد. این نمایش از یک کتاب سوئیسی ویژه کودکان اقتباس شده است.

□ در مورد نحوه اجرای نمایش و تکنیک کارتان توضیح دهید؟

□ قبل از اینکه در مورد تکنیک صحبت کنم لازم است بگویم که اسم گروه ما تئاتر «پروانه و شرکاء» می‌باشد پروانه‌ها هیچوقت پرواز نمی‌کنند بلکه در پریدنشان بالا و پایین می‌روند ما هم از نظر تکنیکی بر همین منوال عمل می‌کنیم و تکنیک ثابتی نداریم. در هر کار تازه تخیل تازه‌ای را وارد می‌کنیم. در این نمایش، شخصیت اصلی مدام در حال سفر کردن است و برای نشان دادن سفرهای وی طرحهای متعددی را تجربه کردم و سرانجام به طرح ویژه‌ای رسیدم: یک دکور سه بعدی شبیه کتاب که در هر صفحه‌اش یک صحنه از نمایش اتفاق می‌افتد. شخصیت دیگر این نمایش یک لک لک است همه حرکات این دو شخصیت را من به تنهایی انجام میدهم. دهان والنیتینو که یک قورباغه است به وسیله یک ترفند الکتریکی

مدام در حال باز و بسته شدن است.

□ بنابراین از هیچکدام از روش‌های رایج نمایش عروسکی استفاده نکردید؟

□ نه، روش‌های تازه‌ای را امتحان می‌کنم.

□ فکر می‌کنید نمایش شما روی تماشاگران ایران تأثیر بگذارد.

□ به نظر من تئاتر دو گونه است: آماتوری و حرفه‌ای. شخص آماتور در کنار نمایش فعالیت دیگری برای تأمین معاش خود دارد، به همین دلیل کار وی خالی از خلاقیت و تأثیرگذاری کافی است اما نمایشگر حرفه‌ای علاوه بر تأثیری که از راه گوش و چشم روی تماشاگر می‌گذارد باید قلب و روح او را نیز تسخیر کند. من در این کار سعی کرده‌ام به این تأثیر برسم.

□ به نظر شما عروسکها می‌توانند وسیله‌ای جهت گفتگوی تمدنها باشند!

□ البته، کاملاً. من شنیده‌ام که ایران هفت هزار سال تمدن دارد؛ عروسکها می‌توانند احساسات مشترک بشری را برانگیزند. من در روز افتتاحیه این زبان مشترک و گفتگوی تمدنها را در محوطه باز تئاتر شهر تهران شاهد بودم.

Punch

Punch is an English puppet theatre character survived from Commedia dell'Arte tradition. In 17th century he entered London together with his cousin Pulcinella in Italian troupes. He was a marionette who swazzled and played a clown. In 19th century he created his own street comedy manipulated by Punch specialists.

Judy

Judy has been Punch's wife since 17th century. At first, she was a grumbling woman causing fights with Punch. In the beginning of 19th century, she became calmer. She's been the first victim of Punch's cudgel and is the only female character in English puppet theatre.

The Little Red Fish

(Iran)

There is a bold and curious fish which lives in a small narrow river where he is always attacked by an enemy. Finding a way to run away from the river, he strives to convince other fish to swim in the direction leading to the sea. The proposal is opposed by the other fish and the more he insists...

UNIMA Puppets (Iran)

Rokhsareh Bahadori, the playwright and the director, is studying Dramatic Arts in Sooreh University. She has brought together lots of puppets from different nationalities to demonstrate the international brotherhood of all men and their puppets.

The One Who Said Yes, The One Who Said No (Iran)

Written by: Bertolt Brecht

Directed by: Rowshanak Rowshan

A child sets off in search of a medicine necessary for treating his mother. In the first part, he lags behind the others in the journey and consents to be hurled into a valley. This becomes a custom. But in the second part...

Reminiscences of the Past

Written and Directed by: Fariba Daliri

The play is a show of various Iranian traditional marriage ceremonies in 5 districts of Iran; i.e., Tehran, the North of Iran, Khorasan, Azerbaijan and Kurdistan. The show includes folklore dances in addition to the ceremonies of Hanabandan, Taking the Khondjeh, etc.

مترجمین: سهیل خداپرستی - فرح یگانه

English Translators: Soheil Khodaparasti
and Farah Yeganeh

□ The Last Six International Puppetry Festival - Tehran The Fifth

32 groups took part in Tehran Fifth International Puppetry Festival held from 5th to 10th of Sep. 1994. 26 groups were from Iran and six from America, Spain, Bulgaria, Greece, Kazakhstan and China. There was also a seminar on "The position of puppetry in the field of national and world show".

□ Tiri Tomba (Greece)

Tiri Tomba theatre was founded in 1984 and has developed the art since then. Tiri Tomba has had many performances in Greece and other countries. This troupe originated in Wroclaw, Poland. It has also gained experiences in such countries as Britain, France, Czech and Germany. Based on these experiences, the group led a research about the comic elements of puppet theatre. 20 shows written by the troupe have been staged. Its performances addresses both

children and adults.

Turkmanistan State Puppet Theatre

Doing Good In Return For Doing Evil

A little boy finds a box by chance. Burning with curiosity, he opens the box although he knows he must not touch things that do not belong to him. A snake comes out and coils around the boy's neck. He is surprised by the snake's choking him since he himself freed the snake long-confined to the box. The boy tells the snake: "I have done good to you, why are doing evil to me?" The snake, due to its long confinement to the box, with nothing to eat, says that there is no good but evil in this world...

□ From the Training school to the Altar

The reasons why puppets can touch the hidden cords of our hearts are numerous but the most important reasons are the supernatural and the psychological ones.

"Sirppasivori Asp" talks of his relationship with the puppets; that is, the same relationship created during the performance.

برنامه امروز جشنواره

تالار وحدت - «شانکسی» - چین - ساعت: ۲۰ - سالن انتظار: قصه‌های همه گلپهار
 سالن اصلی تئاتر شهر - «گروه تومانیان» - ارمنستان - ۲۰:۰۰ - سالن انتظار: ساز سحرآمیز
 سالن چهارسو - «پچه گرگ» - آذربایجان - ساعت: ۱۸
 سالن شماره ۲ - «آنکه گفت آری آنکه گفت نه» - ایران - ۲۰:۱۵
 سالن قشقای - «کوماراسامیهاو» - هند - ۱۷:۳۰
 سالن فارابی - «دنیای شگفت‌عروسکها» - آمریکا - ۱۷:۳۰
 تالار هنر - «تیری تومیا» - یونان - ۱۸:۳۰
 تالار سنگلج - پسرک - ایران - ۲۰ و ۱۸
 تالار اندیشه - «خانه عروسک» - ایران - ۱۸:۳۰
 موزه سعدآباد - «اکویکوبیکو» - گرجستان - ۲۰:۰۰
 فرهنگسرای ابن سینا - «والنتینو» - بلژیک - ۱۸:۳۰
 فرهنگسرای نیاوران - «پلیکا و جادگر» - روسیه سفید - ۲۰:۰۰
 تالار شهید آوینی «درازای بدی خوبی کردن» - ترکمنستان - ۱۸:۳۰
 تالار میبارک «پرپرک» ایران ساعت: ۱۸
 مجتمع گلستان - «هانس خوش شانس» - سوئیس - ۱۸:۳۰
 فرهنگسرای خاوران - «پرواز» - ایران - ۲۰:۰۰
 فرهنگسرای سرو - «رهبانو» - ایران - ۱۸:۳۰
 فرهنگسرای اشراق - «کچل کفتر باز» - ایران - ۱۸:۳۰
 فرهنگسرای شفق - «پرگی در آسمان ستاره» - ایران - ۱۸:۳۰
 شهرستانها - «خروسک پریان» - ایران - یاسوج
 خانه فرهنگ نور - «دختر چوپان» - ایران - ۱۸:۳۰
 خانه فرهنگ فدک - «تیل تیل» - ایران - ۱۸:۰۰
 آمفی تئاتر مرکز تهران شناسی - «منم آرش» - ایران - ۱۸:۳۰
 مرکز تئاتر عروسکی سالن گلستان - «گیلگمش» - ۲۰:۰۰
 مرکز تئاتر عروسکی تئاتر بوستان - «آشی مشی» - ایران - ۱۸:۰۰
 خانه فرهنگ مهرآباد جنوبی - «خیمه شب‌بازی» (ریبی) - ایران - ۱۸:۳۰
 خانه فرهنگ گلها - «بازی» - ایران - ۱۸:۳۰
 مرکز علوم و فنون کوی ۱۳ آبان - «بر پهنه دریا» - ایران - ۱۸:۳۰
 تالار و کتابخانه شهر سالم شماره ۱ - «خیمه شب‌بازی» (احمدی) - ایران - ۱۸:۰۰
 کارگاه دکور تالار وحدت - «عروسکی آبی» - ویتنام - ۲۰:۳۰
 خانه فرهنگ خواجوی کرمانی - «ماجرای دندان کوچک» - ایران - ۴ و ۵ بعد از ظهر

تئاتر خیابانی

پارک دانشجو ضلع شمالی - «سیگار» - ایران - ۴ و ۵ بعد از ظهر
 پارک دانشجو ضلع غربی - «حسنی» - ایران - ۴ و ۵ بعد از ظهر
 پارک شهر - «همراه» - ایران - ۴ و ۵ بعد از ظهر
 پارک لاله بازار گل - «زندگی» - ایران - ۴ و ۵ بعد از ظهر
 پارک ملت - «گرگ فروشنده» - ایران - ۴ و ۵ بعد از ظهر
 پارک ساعی - «پنج‌قصه» - ایران - ۴ و ۵ بعد از ظهر
 پارک راه آهن - «دلیم می‌خواهد فیل نباشم» - ایران - ۴ و ۵ بعد از ظهر
 پارک خیام - «حریم خلوت راز» - ایران - ۴ و ۵ بعد از ظهر
 تالار وحدت سالن نمایشگاه - مروری بر نیم قرن هنر سرگنی ابراتسوف
 ۱۰ الی ۱۲ و ۱۴ الی ۱۸ بعد از ظهر

سمینار گفتگوی تمدنها و نمایش عروسکی

سخنرانی و پرسش و پاسخ آقای رونی آلبرت - نمایش عروسکی در
 بلژیک - ۱۰ تا ۱۱

سخنرانی و پرسش و پاسخ آقای فاروق قیصر - تلویزیون قوی‌ترین
 وسیله برای انتقال مفاهیم در تمدن جدید - ۱۱ تا ۱۲

مرکز نشر و توزیع
کتاب و نشر
پشتک

گروه تری تومبا (یونان)

کتابخانه